

Podstawę prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych w ramach szkolnego programu profilaktyki, stanowią:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r. z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.

- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Deklaracja Praw Człowieka, (przyjęta i proklamowana rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 217 A (III), w dniu 10 grudnia 1948r.

I. Wstęp

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką. Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie działań ryzykownych.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowania oraz identyfikowanie osób będących w grupie podwyższonego ryzyka. W podejmowaniu działań profilaktycznych w szkole ważna jest umiejętność rozpoznawania czynników ryzyka, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych oraz czynników chroniących przed takimi zachowaniami.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój. Należą do nich:

- ❖ środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań
- ❖ modelowanie takich zachowań w domu i w szkole
- ❖ grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne
- ❖ słabe wyniki w nauce
- ❖ brak celów życiowych
- ❖ dostęp do środków i substancji psychoaktywnych
- ❖ wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych

Czynniki chroniące, to:

- ❖ silna więź emocjonalna z rodzicami
- ❖ zainteresowanie nauką szkolną
- ❖ szacunek dla norm, wartości i autorytetów
- ❖ regularne praktyki religijne

Profilaktyka w szkole powinna skupiać się na osłabianiu czynników ryzyka i wzmocnieniu czynników chroniących.

Szkolny Program Profilaktyki naszej szkoły jest uzupełnieniem Programu Wychowawczego, jest powiązany z programami nauczania obowiązującymi w naszej szkole i zgodny z jej statutem.

II. Diagnoza

Szkolny Program Profilaktyki powstał w oparciu o diagnozę zagrożeń występujących w naszej szkole. Diagnozą zostali objęci uczniowie klas VI szkoły podstawowej, klas II gimnazjum i ich rodzice oraz nauczyciele uczący w naszej szkole.

Zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie i chętnie uczęszcza na zajęcia szkolne. Ich zdaniem do najczęściej występujących w naszej szkole niepożądanych zjawisk należą:

- agresja (bicie, poniżanie)
- palenie papierosów
- wagary
- niszczenie rzeczy osobistych
- picie alkoholu

Do bycia sprawcą agresji przyznało się ok. 27% ankietowanych uczniów a do bycia ofiarą 34%. Ankieta wykazała, że 23% naszych uczniów znajduje się w grupie podwyższonego ryzyka, jeśli chodzi o picie alkoholu i ok. 8% jeśli chodzi o palenie papierosów.

Analiza ankiet rodziców potwierdza, że ich dzieci chętnie uczęszczają do szkoły i czują się w niej bezpiecznie. Za najgroźniejsze zjawiska rodzice uznali:

- picie alkoholu
- palenie papierosów
- narkotyki
- agresywne zachowanie
- wulgaryzmy
- wagary

Ponad 50% rodziców uważa, że zjawiska te występują zarówno w szkole podstawowej jak i w gimnazjum. Zdecydowana większość rodziców posiada te informacje od swoich dzieci, w dalszej kolejności z własnych obserwacji i od innych rodziców. Zapytani o działania, jakie powinniśmy wspólnie podjąć w celu wyeliminowania niepożądanych zjawisk ankietowani wymienili:

- współpraca z rodzicami
- zwiększenie kontroli
- rozmowy o zagrożeniach
- reagowanie na uwagi od dzieci
- kontrola ze strony nauczycieli
- prace społeczne na rzecz szkoły

Zdaniem nauczycieli największymi problemami wychowawczymi w szkole, które należy rozwiązywać w pierwszej kolejności są:

- agresja
- przemoc
- palenie papierosów
- wagary
- brak motywacji do nauki
- wulgaryzmy

Natomiast w Programie Profilaktyki należałoby szczególnie podkreślić tematykę związaną z:

- przemocą i agresją
- profilaktyką uzależnień
- wagarami
- motywacją do nauki
- kulturą osobistą, kulturą ubioru
- hierarchią wartości
- szacunkiem i tolerancją
- radzeniem sobie z negatywnymi emocjami

III. Główne cele i zadania programu

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zagrożeń występujących w szkole oraz misji szkoły i modelu absolwenta określiliśmy główne cele i zadania programu.

Są nimi:

- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego
- przekazywanie informacji o uzależnieniach i ich skutkach
- zapobieganie przemocy i agresji

- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych
- umacnianie więzi rodzinnych i koleżeńskich
- budowanie hierarchii wartości
- motywowanie do nauki
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się i kultury stroju
- ścisła współpraca z rodzicami
- współpraca z instytucjami i środowiskiem lokalnym

IV. Ewaluacja

Szkolny program profilaktyczny będzie poddany ewaluacji na zakończenie każdego roku szkolnego. Podstawową formą ewaluacji będą:

- ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- obserwacja
- wywiad , rozmowa

Wnioski z ewaluacji będą przedstawione Radzie Pedagogicznej.

	Zadania	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Przewidywane efekty
BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE	1. Zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach szczególnie zagrożonych (korytarze szkolne, szatnie, boisko).	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne dyżury nauczycielskie • reagowanie na problemy zgłaszane przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • nauczyciele dyżurujący 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie bezpiecznie spędzają czas podczas przerw • zgłaszają przypadki niewłaściwych zachowań
	2. Dostarczenie wiedzy na temat przyczyn zachowań agresywnych.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • zajęcia warsztatowe • filmy edukacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają pojęcia przemoc i agresja • znają przyczyny zachowań agresywnych
	3. Przeciwdziałanie przemocy i agresji, uczenie sposobów radzenia sobie z agresją i negatywnymi emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • zajęcia warsztatowe • mediacje • spektakle profilaktyczne • udział w kolejnych edycjach programu „Szkoła bez przemocy” • konkursy, wystawy • ankiety 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny • nauczyciel biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają swoje prawa i obowiązki • przejawiają mniej zachowań agresywnych • potrafią pokojowo rozwiązywać konflikty
	4. Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • zajęcia warsztatowe • kontrakty klasowe i indywidualne • konkursy, wystawy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas • katecheci • nauczyciel wdr 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie mają pozytywny obraz samych siebie • umieją odróżniać rzeczy dobre od złych.

BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE	5. Zapobieganie dyskryminacji.	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie Szkolnego Kodeksu Równego Traktowania • uwzględnienie tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i praw dziecka w rocznych planach wychowawczych dla poszczególnych klas • prowadzenie projektów edukacyjnych, festynów i imprez związanych z tematyką dyskryminacji • współpraca Rady Pedagogicznej z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz równego traktowania, przeciwdziałania stereotypom, uprzedzeniom i dyskryminacji • współpraca z rodzicami uczniów i organizacjami działającymi na terenie szkoły • organizowanie szkoleń dla kadry i rodziców uczniów podnoszących ich kompetencje i wiedzę • powołanie Pełnomocnika 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy klas • Samorząd Uczniowski • pedagog szkolny • nauczyciele • nauczyciele świetlicy i biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają pojęcie dyskryminacji i jej skutków • uczą się tolerancji i empatii • odnoszą się z szacunkiem do innych bez względu na ich narodowość, pochodzenie, język, niepełnosprawność itp. • nauczyciele i rodzice podnoszą swoją wiedzę i kompetencje na temat zapobiegania dyskryminacji
--------------------------------	--------------------------------	---	---	---

		Dyrekcji do spraw Równego Traktowania		
	5. Zasady postępowania w sytuacjach kryzysowych.	<ul style="list-style-type: none"> • przegląd stanu bezpieczeństwa w szkole • opracowanie i wdrożenie rozwiązań oraz upowszechnianie wśród uczniów i wszystkich pracowników szkoły umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia oraz postępowania w sytuacjach kryzysowych • upowszechnienie wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa przeciwpożarowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • nauczyciele • pracownicy szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafią rozpoznać zagrożenia • umieją zachować się w sytuacji zagrożenia
	6. Cyberprzestrzeń cyfrowa, Dzień Bezpiecznego Internetu.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki n. t. korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia • upowszechnienie materiałów informacyjnych i dydaktycznych dotyczących bezpiecznego funkcjonowania w cyberprzestrzeni • pogadanka z uczniami SP i G. Co to jest cyberprzemoc? Jak jej unikać? 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele informatyki • wychowawcy • nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie posiadają wiedzę n. t. zagrożeń wynikających z korzystania z sieci • uczniowie wiedzą jak bezpiecznie korzystać z Internetu

MOTYWOWANIE DO NAUKI	1. Motywowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy • kontrakty • spotkania zespołów opiekuńczo-wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • pedagog szkolny • wszyscy nauczyciele • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają Program Poprawy Frekwencji • przestrzegają zawartych w nim postanowień • wzrasta frekwencja na zajęciach szkolnych
	2. Rozpoznawanie przyczyn absencji.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy indywidualne • zespoły opiekuńczo-wychowawcze • ścisła współpraca z rodzicami 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pedagog szkolny • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie ujawniają przyczyny absencji • podejmują próby eliminowania czynników powodujących absencję
	3. Wspieranie i wspomaganie rozwoju własnego dziecka. Aktywizowanie do wysiłku umysłowego.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy • udział w kółkach przedmiotowych i zajęciach pozalekcyjnych • prezentowanie osiągnięć uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pedagog szkolny • nauczyciele świetlicy i biblioteki • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają znaczenie własnego rozwoju dla ich przyszłości • aktywnie uczestniczą w zajęciach oferowanych przez szkołę • biorą udział w konkursach i olimpiadach
	4. Niwelowanie skutków niepowodzeń szkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy • samopomoc koleżeńska 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pedagog szkolny • rodzice • uczniowie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie uczestniczą w zajęciach dodatkowych • organizują pomoc uczniom słabszym

HIERARCHIA WARTOŚCI	1. Kształtowanie właściwych postaw społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy • filmy edukacyjne • konkursy, wystawy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pedagog szkolny • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie rozumieją znaczenie właściwych postaw w ich życiu • postępują zgodnie z normami społecznymi
	2. Budowanie więzi rodzinnych i koleżeńskich.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • ankiety • konkursy, wystawy • rozmowy z rodzicami 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciel wdr • katecheci • pedagog szkolny • nauczyciele świetlicy i biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają znaczenie więzi rodzinnych i koleżeńskich • odnoszą się z szacunkiem do rodziców i innych członków rodziny • przyjmują postawę szacunku i tolerancji wobec innych • posiadają umiejętność dzielenia się swoimi sukcesami i porażkami z najbliższymi
KULTURA BYCIA I STROJU	1. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • dramy, scenki • filmy edukacyjne • konkursy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele świetlicy i biblioteki • nauczyciel wdr • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają zasady savoir-vivre'u • potrafią właściwie zachowywać się w każdej sytuacji • dbają o strój dostosowany do okoliczności
	2. Walka z wulgaryzmami.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, rozmowy, dyskusje • kontrakty klasowe • konkursy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele świetlicy i biblioteki • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie dbają o kulturę słowa • odnoszą się z szacunkiem do rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły

				i kolegów
SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE	1. „Bądź ostrożny na drodze” – zasady ruchu drogowego. Bezpieczna droga do i ze szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania z policjantem • konkursy • egzamin na kartę rowerową • udział uczniów w Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego • zajęcia z wychowania komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele techniki • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają zasady ruchu drogowego i bezpiecznego poruszania się po drodze • zdają egzamin na kartę rowerową
	2. Popularyzowanie właściwych postaw.	<ul style="list-style-type: none"> • motywowanie uczniów do udziału w Szkolnym Wolontariacie jako alternatywy dla konsumpcyjnego stylu życia i uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • opiekunowie Szkolnego Wolontariatu i SZ.K.PCK 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie świadomie i dobrowolnie działają na rzecz innych ludzi
	3. Zdrowe odżywianie, higiena ciała i otoczenia - propagowanie wśród uczniów zdrowych nawyków żywieniowych - zasady prawidłowego odżywiania; zapobieganie nadwadze, otyłości oraz zjawisku anoreksji i bulimii	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów: „Mleko w szkole”, „Owoce w szkole”. • przygotowanie obiadów szkolnych zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia • <i>Śniadanie daje moc</i> – tworzenie warunków umożliwiających spożywanie drugiego śniadania przez uczniów w klasach lub w stołówce szkolnej • monitorowanie przynoszenia drugiego śniadania zwłaszcza w kl. I-III SP • <i>Wiem, co jem-zdrowe gotowanie, zdrowe odżywianie</i>-przygotowanie prostych zdrowych przekąsek 	<ul style="list-style-type: none"> • opiekunowie świetlicy, • wychowawcy kl. I-VI SP • dyrekcja • wychowawcy • Zespół ds. Promocji Zdrowia • pielęgniarka • nauczyciele przyrody i biologii 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie potrafią przygotować pożywne kanapki • spożywają w szkole drugie śniadanie • znają nawyki prawidłowego żywienia ze szczególnym uwzględnieniem warzyw i owoców (piramida zdrowia) • uczniowie mają wyrobiony nawyk picia wody

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w realizacji programów profilaktycznych • pogadanki wychowawców i pielęgniarki szkolnej 		
SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE	4. Wdrażanie zasad dbałości o higienę ciała i jamy ustnej. Higiena okresu dojrzewania.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki na lekcjach przyrody, biologii, WDR i WF -wYROBIENIE nawyku zmiany stroju na zajęcia WF i po wysiłku fizycznym • profilaktyka wad postawy, zapobieganie wadom postawy- zajęcia z gimnastyki korekcyjnej • wywiadówka profilaktyczna • realizacja programów: „<i>Między nami kobietkami</i>”, „<i>Trzymaj formę</i>” 	<ul style="list-style-type: none"> • pielęgniarka • wychowawcy • nauczyciele przyrody, wychowania fiz. • Zespół ds. Promocji Zdrowia • koordynatorzy projektów • uczniowie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie dbają o własną higienę osobistą • potrafią zachować prawidłową higienę jamy ustnej • uczniowie znają fizjologię okresu dojrzewania i związane z nim zasady utrzymania higieny osobistej
	5. Dni Zdrowia.	<ul style="list-style-type: none"> • konkursy i zabawy propagujące zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie • edycja <i>Wiosennego Turnieju Gier</i>– kl. IV – VI SP • światowy Dzień Zdrowia – konkurs wiedzy o zdrowiu i środowisku • wywiadówka profilaktyczna: dot. zdrowego żywienia, wpływu aktywności fizycznej na zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół ds. Promocji Zdrowia • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie przyjmują prawidłowe postawy • nabywają właściwe nawyki i zachowania zdrowotne • uczniowie wiedzą jakie są skutki niezdrowego trybu życia , w tym nieprawidłowego odżywiania się i używania substancji psychoaktywnych oraz nieprzestrzegania higieny pracy umysłowej • uczniowie dbają o zdrowie własne i innych

SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE	6. Kształtowanie postaw związanych z ochroną środowiska – „Żyjemy w zdrowym środowisku”.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki • konkursy • filmy 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele klas I-III • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie wiedzą jak ważne jest dbanie o środowisko • potrafią segregować śmieci
	7. Aktywność fizyczna - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w sporcie i rekreacji ruchowej - „Stop zwolnieniom z w-f” - sposoby organizacji czasu wolnego i uświadomienie znaczenia czynnego wypoczynku - pierwsza pomoc przedmedyczna	<ul style="list-style-type: none"> • ”Ruch to zdrowie” –Sportowa Liga Szkolna - rywalizacja zespołów klasowych w różnych dyscyplinach sportowych zgodnie z zasadą <i>fair play</i> • uatrakcyjnienie lekcji WF, bogata oferta zajęć sportowych pozalekcyjnych, realizacja ogólnopolskich programów: <i>Umiem pływać</i> – kl. 2 SP, <i>Mały Mistrz</i> – kl.1-2 SP, <i>Multisport</i> – kl. IV-VI SP • organizacja wycieczek rowerowych w ramach działalności Koła Turystycznego „KRET” • organizacja krajoznawczych wycieczek klasowych • uczymy się udzielać I pomocy – uczniowie SP i G. 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele wychowania fizycznego • koordynatorzy programów • opiekunowie kółek zainteresowań w szkole • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają zasady kulturalnego kibicowania oraz zasadę fair play w sporcie • pokonują własne słabości i pokazują swoje mocne strony w rywalizacji sportowej • uczniowie potrafią współpracować w grupie rówieśniczej • uczniowie wiedzą, jak aktywnie spędzać czas wolny • uczniowie znają podstawowe zasady udzielania I pomocy
	8. Profilaktyka uzależnień i zdrowia psychicznego. - zapobieganie uzależnieniom – zajęcia profilaktyczne z udziałem terapeuty ds. uzależnień i współuzależnień - realizacja programów	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania z terapeutą w klasach, w których zaistniały takie potrzeby • realizacja programu „Nie pal przy mnie proszę” - pogadanki, filmy edukacyjne, broszury informacyjne, dyskusja, praca w grupach • profilaktyczne przedstawienie 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • wychowawcy kl.1-3 SP • wychowawcy • pielęgniarka szkolna 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie znają rodzaje środków uzależniających • uczniowie są asertywni wobec środków uzależniających • mają świadomość i wiedzę na temat skutków używania środków

	<p>edukacyjnych i prozdrowotnych dotyczących uzależnień – zapobieganie narkomanii w lubuskich gimnazjach</p> <p>-profilaktyka HIV/AIDS.</p>	<p>teatralne – profilaktyka uzależnień od nikotyny kl. I-III gimnazjum</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze: zapobieganie uzależnieniom młodzieży, upowszechnianie wiedzy o zachowaniach ryzykownych • warsztaty profilaktyczne dla uczniów gimnazjum z przedstawicielami LOPIT-u • szkolny konkurs o HIV/AIDS 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • Wychowawcy • Pedagog • opiekunowie Szkolnego Wolontariatu <ul style="list-style-type: none"> • pielęgniarka szkolna 	<p>psychoaktywnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie posiadają wiedzę nt. HIV i AIDS i nie dyskryminują chorych na AIDS
WSPÓLPRACA Z RODZICAMI	<p>1. Poszerzenie wiedzy rodziców dot. prawidłowego rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci i młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z psychologiem • udział w spotkaniach z wychowawcami • współpraca z poradnią 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog • pielęgniarka 	<ul style="list-style-type: none"> • rodzice mają wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego swoich dzieci • doskonalą swoje kompetencje wychowawcze
	<p>2. Rozpoznawanie u dzieci i młodzieży wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających. „Znam swoje dziecko.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z Policją • filmy edukacyjne • dostarczenie rodzicom informacji o profesjonalnej pomocy • wywiadówka profilaktyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • Rada Rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • widzą celowość współpracy ze szkołą • wiedzą, gdzie szukać pomocy specjalistycznej dla swoich dzieci • potrafią rozpoznać wczesne objawy używania środków odurzających

	3. Uwrażliwienie rodziców na niewłaściwe stosowanie diet, suplementów i leków przez dzieci i młodzież.	<ul style="list-style-type: none"> wskazywanie właściwych diet dostosowanych do wieku dziecka podczas spotkań z wychowawcami 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pielęgniarka szkolna lekarz 	<ul style="list-style-type: none"> rozumieją wagę dobrych relacji ze swoimi dziećmi chętnie podejmują współpracę z wychowawcami i szkołą
	4. Zapoznanie rodziców z przepisami prawnymi dot. przeciwdziałania narkomanii i stosowania dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> współpraca z Policją wywiadówka profilaktyczna 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> znają konsekwencje prawne i procedury postępowania nauczycieli oraz metody współpracy z policją w sytuacjach zagrożenia współpracują ze szkołą w ramach interwencji profilaktycznej
	5. Zapoznanie rodziców z odpowiedzialnością karną nieletnich.	<ul style="list-style-type: none"> spotkanie z policjantem spotkanie z kuratorem 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> znają konsekwencje prawne czynów popełnianych przez nieletnie dzieci

<p style="text-align: center;">Z INSTYTUCJAMI</p> <p style="text-align: center;">WSPÓŁPRACA</p>	<p>1. Współpraca z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzem dentystą, pielęgniarką.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • testy przesiewowe polegające na wstępnej identyfikacji odchyłeń od normy rozwojowej, niezdiagnozowanych chorób, zaburzeń lub wad, przez zastosowanie szybkich metod badania • postępowanie diagnostyczne • profilaktyczne badania lekarskie (bilans zdrowia) w zakresie: (indywidualnej oceny stanu zdrowia i rozwoju uczniów, kwalifikacji do zajęć wychowania fizycznego i sportu szkolnego, zdrowotnej gotowości szkolnej uczniów • profilaktyczne badania stomatologiczne , profilaktykę próchnicy zębów i profilaktykę ortodontyczną • udzielanie pomocy w przypadku nagłych zachorowań , urazów, zatruc • obowiązkowe szczepienia ochronne • edukację zdrowotną i promocję zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pielęgniarka szkolna 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie dbają o higienę osobistą • potrafią zachować prawidłową higienę jamy ustnej • znają fizjologię okresu dojrzewania i związane z nimi zasady utrzymania higieny osobistej • znają cel i zasadność przeprowadzonych testów przesiewowych i badań bilansowych
---	---	--	--	--

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI	2. Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza • konsultacje • terapia • psychoedukacja • warsztaty z uczniami • spotkania z rodzicami • doradztwo zawodowe • mediacje oraz interwencje w środowisku ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele • pedagog szkolny • rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie są zdiagnozowani • otrzymują pomoc psychologiczno-pedagogiczną • przezwyciężają trudności w nauce • nauczyciele otrzymują pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych • rodzice otrzymują pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień dzieci
WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI	3. Współpraca z policją.	<ul style="list-style-type: none"> • informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ucznia oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży • udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły • pomoc w przygotowaniu uczniów i przeprowadzeniu testu na kartę 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • pedagog szkolny • wychowawcy • nauczyciele • nauczyciele techniki 	<ul style="list-style-type: none"> • przejawiają mniej zachowań agresywnych; • umieją odróżnić rzeczy dobre od złych; • wzrasta znajomość zasad ruchu drogowego i bezpieczeństwa poruszania się po drodze

		<p>rowerową</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów i nauczycieli w różnorodnych konkursach plastycznych i wiedzy organizowanych pod patronem tych instytucji 		
	4. Współpraca z Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich i kuratorami.	<ul style="list-style-type: none"> • zgłaszanie trudnych spraw uczniów wymagających interwencji • informowanie o aktualnej sytuacji uczniów będących pod opieką kuratora 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • pedagog szkolny • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i ich rodzice otrzymują niezbędną pomoc
	5. Straż Gminna, Żandarmeria Wojskowa.	<ul style="list-style-type: none"> • różnorodne akcje dotyczące niebezpieczeństw i zagrożeń czyhających na uczniów, sposoby zapobiegania • zabezpieczenia większych uroczystości szkolnych • udział uczniów i nauczycieli w różnorodnych konkursach plastycznych i wiedzy organizowanych pod patronatem tych instytucji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele • nauczyciele plastyki • nauczyciele techniki • nauczyciel biblioteki • pedagog szkolny • nauczyciele świetlicy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie bezpiecznie spędzają czas podczas przerw • znają zagrożenia i niebezpieczeństwa czyhające poza szkołą, a także wiedzą, jak zapobiegać niebezpieczeństwom na terenie szkoły • mają zapewnione bezpieczeństwo • właściwie reagują w przypadku niebezpieczeństw pożarowych • zgłaszają przypadki niewłaściwych zachowań

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI	6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacje • wywiady z rodzicami mające na celu zbadanie sytuacji domowej • wnioskowanie o dofinansowanie dożywiania dzieci, kolonii letnich, wycieczek szkolnych itp. • zgłaszanie problemów wymagających interwencji instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele • rodzice • pedagog szkolny • nauczycielki świetlicy • pielęgniarka szkolna 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznanie środowiska ucznia • organizowanie pomocy uczniom potrzebującym, finansowanie obiadów • dofinansowanie do wyjazdów uczniom z rodzin ubogich • wspieranie rodzin potrzebujących pomocy • udzielanie doraźnej pomocy finansowej i rzeczowej • uczniowie rozumieją znaczenie właściwych postaw w ich życiu • uczniowie postępują zgodnie z normami społecznymi
	WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI	7. Oddział PCK w Zielonej Górze.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia praktyczne dla uczniów i nauczycieli dotyczące umiejętności udzielania pierwszej pomocy • udział w happeningach zdrowotnych organizowanych w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • Zespół do spraw promocji zdrowia • wychowawcy
8. Instytucje i organizacje wspierające edukację ekologiczną, współpraca z Nadleśnictwem i Strażą Pożarną.		<ul style="list-style-type: none"> • wspólne działania ekologiczne dotyczące segregacji śmieci • wycieczki edukacyjne • udział w akcjach ekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele przyrody i 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie są świadomi potrzeby dbania o środowisko naturalne • odczuwają potrzebę segregacji śmieci,

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w akcji „Ratujmy skowronki” 	<p>biologii</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele świetlicy • nauczyciel biblioteki 	<p>oszczędzania wody oraz energii elektrycznej</p>
	<p>9. Wojewódzka Biblioteka w Zielonej Górze, Gminna Biblioteka w Świdnicy, Gminny Ośrodek Kultury, Filharmonia Zielonogórska, Lubuskie Biuro Koncertowe, Teatr Lubuski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wystawy okazjonalne • udział uczniów i nauczycieli w konkursach pozaszkolnych • wspólne organizowanie uczniom czasu wolnego • spotkania autorskie, koncerty muzyczne, przedstawienia teatralne • udział w konkursach 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele świetlicy • nauczyciel biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie uczniom alternatywnego spędzania czasu • uwrażliwienie na dobra kultury • rozbudzenie ciekawości poznawczej

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI	<p>10. Szkolny Związek Sportowy, Lubuska Federacja Junior Sport, CRS Zielona Góra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia Mały Mistrz • lekcje pływania • zawody sportowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele w-f 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie nabywają umiejętności sportowe • rozwijają swoje talenty • poszerzają wiedzę na temat dziedzin sportu • nabywają umiejętność pływania
	<p>11. Nadleśnictwo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia w terenie • zajęcia przyrodnicze • konkursy plastyczne, muzyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele przyrody i biologii 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzają wiedzy z zakresu przyrody • mają możliwość obserwacji przyrody • są wrażliwi na ochronę

			<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele plastyki, techniki 	<ul style="list-style-type: none"> • otaczające przyrody • uwrażliwienie na piękno przyrody
	12. Lubuski Ośrodek Terapii i Uzależnień, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków na organizowanie warsztatów i spektakli profilaktycznych • pozyskiwanie materiałów o treści profilaktycznej • organizowanie zajęć ze specjalistami terapii uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • pedagog szkolny • Zespół do Spraw Promocji Zdrowia • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie posiadają wiedzę na temat szkodliwości narkotyków, dopalaczy, alkoholu i nikotyny • uczą się asertywności • wiedzą, gdzie zwrócić się o pomoc
	13. Współpraca z Sanepidem.	<ul style="list-style-type: none"> • udział w programach profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • wychowawcy • nauczyciele przyrody i biologii 	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie są świadomi potrzeby dbania o zdrowie • posiadają wiedzę n. t. zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia
	14. Współpraca z ODN.	<ul style="list-style-type: none"> • udział w kursach i szkoleniach 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrekcja szkoły • nauczyciele • pielęgniarka szkolna 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzają wiedzę z zakresu dydaktyki, profilaktyki, pedagogiki i wychowania • podnoszą swoje kwalifikacje

Program opracował zespół w składzie:

M. Furmanek – przewodnicząca

E. Wiszniewska

E. Pentek

L. Kostrzewa

S. Dybionka